

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Gymnázium, Brno, Slovanské náměstí 7
Šablona:	III/2 - Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Název projektu:	Inovace výuky na GSN prostřednictvím ICT
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0940
Autor:	Kamila Novotná
Tematická oblast:	Latinská gramatika: Lexikologie a lexikum
Název DUMu:	XVI. Zkratky
Kód:	VY_32_INOVACE_LA.2.16
Datum:	28.1.2013
Cílová skupina:	Žáci středních škol
Klíčová slova:	latinské zkratky – zkratky akademického jazyka – tituly – hodnosti a funkce - poznámky v odborných publikacích
Anotace:	Tento dokument je souborem latinských zkratk používaných v odborných publikacích psaných různými jazyky. Uvádí rozpis zkratky i její vysvětlení.

Obtížnost: ** (z možných *****)

Časová náročnost: 1 vyučovací hodina nikoli souvisle

XVI. Zkratky

Zkratka *rozepsáno latinsky* *český překlad:*

Určování času:

A.D.	anno Domini	léta Páně = našeho letopočtu
a.p.	anno proximo	minulého roku (dosl. Nejbližšího)

a.c.	anno currente	probíhajícího roku
a.f.	anno futuro	příštího roku
D.D.	die data	daného dne
p.a.	per annum	za rok/ročně
AUC/a. u. (c)	ab urbe condita	od založení města tj. Říma
h.a.	hoc anno/ huius anni	tohoto roku

Poznámky a bibliografií odborných publikací

cf.	confer	srovnej
v./vs.	versus	(o)proti
ib./ibid.	ibidem	tamtéž
[sic]/[sic!]/[!]	tak/hle	Hranaté závorky umožňují vstup do cizího textu; užívá se, je-li v citaci chyba. Neopravujeme, jen hned za slovo dáme tuto zkratku
ed.	edidit	vydal
i.e.	id est	to je = tj.
et al.	et alii	a jiní (lze použítv bibliografii, jsou-li víc jak 3 autoři díla)
etc.	et cetera	a ostatní
sc.	scilicet < scire licet	ovšem ; dosl.: je dovoleno znát
e.c./ex c.	exempli causa	například
ad ex.	ad exemplum	například
p.e.	per exemplum	například

Hlasování v antice:

V.R.	ut(i) rogas	jak navrhuješ (na hlasovacích destičkách)
A.	antiquo	zamítám (na hlasovacích destičkách)
A.	absolvo	dosl. osvobozuji (na soudě)
C.	condemno	odsuzuji (na soudě)

Hodnosti a funkce:

Bc.	baccalarius	bakalář
Mgr.	magister/magistra	magister/magistra
h. c.	honoris causa	kvůli cti (<i>za jménem</i>)
em.	emeritus	zasloužilý
MUDr.	medicinae universae doctor	doktor všeobecného lékařství
MVDr.	medicinae veterinariae doctor	doktor veterinární medicíny
JUDr.	iuris utriusque doctor	doktor obojího práva (světského i církevního)
PaeDr.	paedagogicae doctor	doktor pedagogiky
PhDr.	philosophiae doctor	doktor filozofie
RNDr.	rerum naturalium doctor	doktor přírodních věd
ThDr.	theologiae doctor	doktor t(h)eologie

PhD.	philosophiae doctor	doktor filozofie (tzv. velký doktorát - <i>za jménem</i>)
doc.	docent	docent (vl. učící)
prof.	professor	profesor
LLM.	legum magister	<i>titul používaný v Německu</i>
Různé:		
N.B.	nota bene	dobře (si) poznamenej
N.L.	non liquet	není jasné (pozn. Např. v soudních spisech: upozornění, co je třeba dohledat, došetřit)
N.N.	nomen nescio	nevím/neznám jméno
V.	vidi	uviděl jsem (na rozdíl od podpisu, který stvrzuje správnost údajů, V. jen registruje existenci)
P.S.	post scriptum	po napsaném/ po napsání
P. T.	pleno titulo	s plným titulem
	praemisso titulo	s vynechaným titulem (lze použít, neznáme-li titul dotyčného)
V.	vidi	uviděl jsem (na rozdíl od podpisu, který ručí za správnost)
v.v.	vice versa	dosl. s opačným střídáním, naopak, za změny situace
L.S.	locus sigilli	místo pečeti (historismus), dnes: místo pro razítko
f.	filius	syn
cos.	consul	konzul
leg.	legio	legie
S.V.B.E.E.V.	si vales, bene est, ego valeo.	jsi-li zdrav, je dobře, já jsem zdrav. (Zdvořilostní formule na začátku dopisů)
S.P.Q.R.	senatus populusque Romanus senatus populusque	senát a národ římský
S.P.Q.B.	Brunensis	senát a národ brněnský
S.P.Q.P.	senatus populusque Pragensis	senát a národ pražský
Q.B.F.F.F.Q.S.	quod bonum , faustum , felix fortunatumque sit	(ať je to k dobru, štěstí, zdaru a prospěchu (úvodní formule před začátek důležitých jednání)

Cvičení ad XVI:

Ukázky nápisů na stavbách:

Pantheon: M. AGRIPPA L. F. COS. TERTIUM FECIT

Titův oblouk: SENATUS POPULUSQUE ROMANUS DIVO TITO DIVI VESPASIANI F. VESPASIANO AUGUSTO

Trajánův sloup: SENATUS POPULUSQUE ROMANUS IMP (ERATORI) CAESARI DIVI NERVAE F(ILIO) TRAIANO AUG(USTO) GERM(ANICO) DACICO, PONTIF(ICI) MAX(IMO), TRIB(UNICIA) POT(POTESTATE) XVII, IMP(ERATORI) VI, CO(N)S(ULI) VI, P(ATRI) P(ATRIAE), AD DECLARANDUM, QUANTAE ALTITUDINIS MONS ET LOCUS TANTIS OPERIBUS EGESTUS¹

Na skále v Trenčíně:

VICTORIAE AVGVSTORV EXERCITVS QVI LAVGARICIONE SEDIT MIL LII DCCCLV IANVSV LEGLEGIADCVRV
VICTORIAE AVGVSTORU[M] EXERCITVS, CUI LAUGARICIONE SEDIT, MIL[ITES] L[EGIONIS] II. DCCCLV,
[MAXIMI]AN[U]S LEG[ATUS] LEG[IONIS] II ADIUTRICIS, CUR[AVIT] F[ACIENDUM]

Na mincích: M ANTONIVS M F IMP III VIR R P C (za republiky)²

SPQR EX S C OB CIVIS SERV (za Galby)³

PACE P R VBIQ PARTA IANVM CLVSIT S C (za Maxentia)⁴

Materiál je určen pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech středních škol. Jakékoli další využití podléhá autorskému zákonu.

BIBLIOGRAFIE

¹Bartoněk, A. *Latina pro posluchače filozofické fakulty*. Brno 2004¹⁰. ISBN 80-210-3217-0. (S.336)

²American Numismatic Society C.496.1, S.1168

³Roman imperial Conaige - RIC I 167

⁴RIC I 306
